

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«   »   2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Трактикум з соціальної профілактики»

для студентів

спеціальності	231 Соціальна робота
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітніх програм	231.00.01 Соціальна робота

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 4484/23
(підпис)
«   »   2023 р.

Київ – 2023

Розробники:

Світлана САПГА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;

Викладачі:

Світлана САПГА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;

Робочу програму розглянуто і затверджено:

На засіданні кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи

Протокол від 28.08.2023 р. № 16

Завідувач кафедри _____ (Тетяна ЛЯХ)

(підпис)

Робочу програму погоджено з:

гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) 231.00.01

Соціальна робота першого (бакалаврського) рівня

(назва освітньої програми)

28.08. 2023 р.

Керівник освітньої програми

231.00.01 Соціальна робота _____ (Вадим СУЛІЦЬКИЙ)

(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09. 2023 р.

Заступник декана факультету психології,

соціальної роботи та спеціальної освіти _____

(підпис)

(Роман ПАВЛЮК)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	2	
Семестр	3	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Практикум з соціальної профілактики» є формування у студентів компетентностей, необхідних для підготовки та проведення профілактичних втручань та надання соціальних послуг профілактичного спрямування.

Завдання дисципліни «Практикум з соціальної профілактики»

- Визначити місце соціальної профілактики в системі надання соціальних послуг особам та сім'ям, що перебувають у вразливому стані та у складних життєвих обставинах;
- Розкрити сучасні підходи до визначення змісту та вибору методів профілактичних втручань;
- Сформувати навички розробки змісту профілактичного втручання, застосування інформаційних та інтерактивних методів профілактики, організації профілактичних заходів та оцінювання їх результатів;
- Поліпшити розуміння цінностей та принципів соціальної роботи, що лежать в основі соціальної профілактики.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Практикум з соціальної профілактики» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

СК 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Практикум з соціальної профілактики» забезпечує оволодіння такими *програмовими результатами навчання*:

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки

ПРН 27. Вміння здійснювати соціальну експертизу, готувати рекомендації для прийняття управлінських рішень та проводити громадські слухання

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1. Розробка програми профілактичного втручання.							
Тема 1. Розробка змісту та вибір методів профілактичного втручання	14	4	-	10	-	-	-
Самостійна робота 1. Порівняння моделей соціальної профілактики.	2	-	-	-	-	-	2
Самостійна робота 2. Порівняння методів профілактичного втручання	2	-	-	-	-	-	2
Самостійна робота 3. Аналіз можливостей профілактичної програми	4	-	-	-	-	-	4
Самостійна робота 4. Розробка концепції профілактичного втручання	4	-	-	-	-	-	4

Модульний контроль	2							
Разом	28	4	-	10	-	-	-	12
Модуль 2. Інформаційні методи профілактичного втручання								
Тема 2. Застосування інформаційних методів при проведенні профілактичного втручання	14	4	-	10	-	-	-	-
Самостійна робота 5. Визначення змісту профілактичного інформаційного повідомлення	4	-	-	-	-	-	-	4
Самостійна робота 6. Розробка презентації інформаційного повідомлення	2	-	-	-	-	-	-	2
Самостійна робота 7. Підготовка тез для профілактичної бесіди	4	-	-	-	-	-	-	4
Модульний контроль	2							
Разом	26	4	-	10	-	-	-	10
Модуль 3. Інтерактивні методи профілактичного втручання								
Тема 3. Застосування інтерактивних методів в процесі профілактичного втручання	16	4	-	12	-	-	-	-
Самостійна робота 8. Вибір форм проведення дискусії в рамках профілактичного втручання	2	-	-	-	-	-	-	2
Самостійна робота 9. Обґрунтування застосування інтерактивних вправ та ігор в рамках профілактичного втручання	4	-	-	-	-	-	-	4
Самостійна робота 10. Планування профілактичної тренінгової сесії	4	-	-	-	-	-	-	4
Модульний контроль	2							
Разом	28	4	-	12	-	-	-	10
Модуль 4. Структурні методи та організаційні форми профілактичної роботи								
Тема 4. Організація та впровадження профілактичних заходів	12	4	-	8	-	-	-	-
Самостійна робота 11. Складання плану підготовки профілактичного заходу	2	-	-	-	-	-	-	2
Самостійна робота 12. Складання інструментарію оцінювання результатів профілактичного заходу	4	-	-	-	-	-	-	4
ІНДЗ «Розробка профілактичної програми»	18							18

Модульний контроль	2							
Разом	38	4	-	8	-	-	-	24
Усього	120	16	-	40	-	-	-	56

5. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Модуль 1. Розробка програми профілактичного втручання.

Лекція 1. Розробка змісту та вибір методів профілактичного втручання.

Соціальна профілактика як напрям сучасної соціальної роботи. Місце соціальної профілактики в системі надання соціальних послуг. Соціальна послуга профілактики та профілактичне втручання. Негативні соціальні явища, соціальні та особистісні проблеми, складні життєві обставини, девіантна, ризикована та деструктивна поведінка як об'єкт профілактичного втручання. Проблемна і превентивна поведінка. Сучасні стратегії та моделі соціальної профілактики. Види та рівні профілактичних втручань. Методи соціальної профілактики. Форми проведення профілактичної роботи.

Розробка програми профілактичного втручання на основі аналізу чинників негативного соціального явища, складних життєвих обставин або проблемної поведінки. Вибір виду рівня, моделі, визначення змісту, форм та методів профілактичних втручань. Оцінювання результатів профілактичного втручання.

Компетентності фахівця із соціальної роботи, необхідні для проведення соціальної профілактики. Знання, навички та особистісні характеристики фахівця з профілактики. Соціальна профілактика та цінності соціальної роботи. Принципи та етичні норми профілактичних втручань.

Основні поняття теми: соціальна профілактика, стратегія профілактики, модель профілактики, вид профілактики, рівень профілактики, метод профілактики, профілактична програма, профілактичних захід, послуга соціальної профілактики, профілактичне втручання.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 3, 8, 6, 10

Практичне заняття 1. Визначення виду та рівня соціальної профілактики

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 3, 8, 6, 10

Практичне заняття 2. Вибір стратегії та моделі профілактичного втручання

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 3, 8, 6, 10

Практичне заняття 3. Визначення змісту профілактичного втручання

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 3, 8, 6, 10

Практичне заняття 4. Вибір методів профілактичного втручання

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 3, 6 8,

Практичне заняття 5. Вибір та адаптація існуючої профілактичної програми до умов проведення профілактичної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9

Модуль 2. Інформаційні методи профілактичного втручання

Лекція 2. Застосування інформаційних методів при проведенні профілактичного втручання

Інформаційні інтервенції як основа профілактичного втручання. Психологічні механізми впливу інформації на поведінку людини. Визначення інформації, необхідної для прийняття людиною рішення стосовно зміни власної поведінки, вибору способу дій в тих чи інших ситуаціях. Форми надання і поширення профілактичної інформації: вербальне повідомлення, текст, презентація, аудіо та відеоматеріали. Інформаційні методи профілактики: лекція, бесіда, демонстрація, консультування, поширення профілактичної інформації в ЗМІ, інтернеті, соціальних мережах, соціальна реклама.

Підготовки та проведення профілактичних лекцій і бесід. Розробка та поширення профілактичних інформаційних матеріалів. Профілактичне консультування. Комплексне застосування інформаційних методів соціальної профілактики в рамках надання профілактичних послуг та проведення профілактичних втручань.

Основні поняття теми: інформаційне повідомлення, інформаційна інтервенція, профілактична інформація, вербальне повідомлення, бесіда, демонстрація, профілактичне консультування, соціальна реклама.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 6. Визначення змісту інформаційної інтервенції

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 7. Проведення інформаційних профілактичних заходів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 8. Підготовка профілактичних інформаційних матеріалів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 9. Профілактичне (мотиваційне) консультування

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 10. Розвиток навичок мотиваційного консультування

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Модуль 3. Інтерактивні методи профілактичного втручання

Лекція 3. Застосування інтерактивних методів в процесі профілактичного втручання

Місце поведінкових інтервенцій в системі профілактичних заходів. Звички, соціальні вміння та навички, стиль життя людини як чинники проблемної та превентивної поведінки. Міжособистісна взаємодія та залучення до діяльності як засоби формування поведінки людини. Психологічні механізми формування поведінки в процесі соціальної взаємодії та соціальної активності. Форми організації соціальної взаємодії в рамках профілактичних втручань: інтерактивний семінар, тренінг, просвітні та навчально-виховні заходи, групи підтримки, взаємодопомоги і соціальної дії. Інтерактивні методи профілактичного втручання: дискусія, вправа, гра, виконання практичних завдань.

Підготовка та проведення дискусій, ігор та вправ як окремих заходів та в рамках профілактичного тренінгу або групової соціальної роботи. Розробка та проведення профілактичних тренінгових сесій та групових зустрічей. Організація спільної профілактичної діяльності отримувачів послуг.

Основні поняття теми: поведінкова інтервенція, превентивна поведінка, соціальна активність, профілактичний тренінг, дискусія, вправа, гра.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 11. Підготовка та проведення дискусій на профілактичні теми

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 12. Вибір та проведення профілактичних вправ та ігор

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 13. Розвиток навичок проведення профілактичних вправ

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 14. Розвиток навичок проведення профілактичних ігор

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 15. Підготовка та проведення профілактичних тренінгових сесій

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Практичне заняття 16. Фасилітація спільної профілактичної діяльності отримувачів соціальних послуг

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Модуль 4. Структурні методи та організаційні форми профілактичної роботи

Лекція 4. Організація та впровадження профілактичних заходів

Усунення соціальних (структурних) чинників проблем та складних життєвих обставин та створення соціальних передумов для безпечної поведінки як завдання соціальної профілактики. Методи структурної профілактики: прийняття нормативних документів, поліпшення соціальної інфраструктури, впровадження доступних соціальних, правових, освітніх, медичних послуг та підвищення компетентності фахівців з їхнього надання, організація профілактичних заходів, проведення соціально-адвокаційних компаній. Заходи структурної профілактики як елемент комплексної профілактичної програми.

Планування, організація та проведення профілактичного заходу. Командна робота та партнерська участь отримувачів послуг як умови ефективності профілактичних заходів. Оцінювання результатів та впливу профілактичного заходу та профілактичної програми.

Основні поняття теми: структурна профілактика, соціальна інфраструктура, соціальна послуга, адвокаційна компанія, комплексна профілактична програма, профілактичний захід, оцінювання результатів та впливу.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 3, 6, 8, 10.

Практичне заняття 17. Розробка системи заходів структурної профілактики на локальному рівні

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 3, 6, 8, 10.

Практичне заняття 18. Планування профілактичного заходу

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 3, 6, 8, 10.

Практичне заняття 19. Проведення профілактичного заходу

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 3, 6, 8, 10.

Практичне заняття 20. Оцінювання результатів профілактичних заходів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 3, 4, 5, 6, 8, 10.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	5	5	5	5	6	6	4	4
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	5	50	5	50	6	60	4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	30
Разом		-	102	-	97	-	108	-	111
Максимальна кількість балів: 418									
Розрахунок коефіцієнта: $418:100=4,18$. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:4,18 =$ загальна кількість балів.									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Усі завдання виконуються в електронній версії модуля на платформі <http://elearning.kubg.edu.ua> та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Самостійна робота 1. Порівняння моделей соціальної профілактики.

Мета: поліпшення розуміння сутності та можливостей застосування сучасних моделей соціальної профілактики в практиці.

Завдання:

Проаналізуйте представлені в лекційному матеріалі та рекомендованих джерелах сучасні моделі соціальної профілактики, визначте завдання профілактики, задля яких їх можна застосовувати, переваги і недоліки застосування та заповніть таблицю:

Назва моделі	Визначення	Завдання профілактики, що можуть бути виконані	Переваги	Недоліки
1. ...				
2. ...				
... ..				

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу у вигляді окремого файлу. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання, список використаних джерел.

Вимоги до оформлення: Обсяг роботи від 1-ї до 3-х сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 3, 8, 6, 10

Самостійна робота 2. Порівняння методів профілактичного втручання.

Мета: формування здатності студента аналізувати можливості застосування різних методів соціальної профілактики в практичній діяльності.

Завдання:

Проаналізуйте представлені в лекційному матеріалі та рекомендованих джерелах сучасні методи соціальної профілактики, визначте завдання профілактики, задля яких їх можна застосовувати, умови їхнього застосування та заповніть таблицю:

Назва методу	Визначення	Завдання профілактики	Умови застосування
1. ...			
2. ...			

... ..			
--------	--	--	--

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу у вигляді окремого файлу. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання, список використаних джерел.

Вимоги до оформлення: Обсяг роботи від 1-ї до 3-х сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 3, 8, 6, 10

Самостійна робота 3. Аналіз можливостей профілактичної програми.

Мета: формування навичок аналізу можливостей та умов застосування профілактичних програм

Завдання:

Оберіть для аналізу одну із профілактичних програм, представлених в ЕНК або рекомендованих джерелах відповідно до рекомендацій викладача. Далі розкрийте:

1. Негативні соціальні явища, соціальні та особистісні проблеми, складні життєві обставини, деструктивну або ризиковану поведінку, на запобігання виникненню або загостренню яких може бути спрямована програма
2. Цільові групи (можливі отримувачі профілактичної послуги) програми
3. Вид та рівень профілактичного втручання, за яких програма може застосовуватись
4. Стратегії та моделі профілактики, що втілюються програмою
5. Ключові теми сесій
6. Методи та форми профілактичної роботи, застосування яких передбачається програмою
7. Необхідні для впровадження програми умови, знаряддя, матеріали та технічні засоби
8. Компетентності фахівців, необхідні для застосування програми

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді

комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 4-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9

Самостійна робота 4. Розробка концепції профілактичного втручання.

Мета: розвиток компетентностей, необхідних для визначення потреби в профілактиці та розробки програми профілактичного втручання

Завдання:

1. Обґрунтуйте необхідність профілактики певного негативного соціального явища, соціальної проблеми або проблеми певної групи сімей або осіб, певного виду деструктивної або ризикованої поведінки в конкретній відомій Вам громаді;
2. Висуньте припущення щодо ключових чинників даної проблеми (негативного явища, СЖО) або проблемної поведінки, властиві даній громаді
3. Визначте цільові групи, вид та рівень профілактичної роботи в даному випадку
4. Сформулюйте відповідну даному випадку мету профілактики
5. Обґрунтуйте застосування певних стратегій та моделей профілактики
6. Сформулюйте пов'язані із впливом на чинники проблеми завдання, які необхідно буде виконати в ході профілактики
7. Обґрунтуйте форми проведення профілактичної роботи та методи, що можуть бути застосовані

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 4-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал

2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9

Самостійна робота 5. Визначення змісту профілактичного інформаційного повідомлення.

Мета: формування навичок визначення змісту профілактичного втручання залежно від мети і завдань профілактики та контексту профілактичного втручання

Завдання:

Оберіть для аналізу профілактичне втручання, обгрунтоване Вами при виконанні практичного завдання 4. Далі розкрийте:

1. Уявлення, що можуть стояти в основі помилкової, ризикованої або деструктивної поведінки людини, що спричинює вказану проблему;
2. Знання, необхідні для відмови людини від названої проблемної поведінки та вибору на користь безпечного способу задоволення потреб та профілактичної поведінки (певних способів поводження, що можуть запобігти виникненню або загостренню проблем);
3. Інформацію, що має бути надана в ході одного із інформаційних повідомлень в рамках профілактичної роботи стосовно вказаної проблеми, і яка дозволить донести до отримувачів відповідні знання та (або) прийняти рішення на користь безпечної й профілактичної поведінки. Інформацію сформулюйте у формі лаконічних тез загальним обсягом до однієї сторінки тексту.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 3-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Самостійна робота 6. Розробка презентації інформаційного повідомлення

Мета: формування навичок розробки мультимедійної презентації профілактичного повідомлення, що може бути застосована під час профілактичних заходів

Завдання:

Оберіть в якості предмету презентації зміст профілактичного повідомлення, представлений Вами при виконанні практичного завдання 5. Зробіть мультимедійну презентацію основних тез інформаційного повідомлення, проілюструвавши їх відповідних графічним матеріалом.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.pptx або *.pdf. Титульний слайд має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, останній - список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь повною мірою розкриває завдання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Самостійна робота 7. Підготовка тез для профілактичної бесіди.

Мета: формування навичок методологічної розробки профілактичної бесіди

Завдання:

Оберіть в якості предмету бесіди зміст профілактичного повідомлення, представлений Вами при виконанні практичного завдання 5. Далі розкрийте:

1. Завдання профілактичного втручання, що можуть бути виконані бесідою;
2. Форму бесіди, цільову групу або категорії її учасників.
3. Питання, що мають обговорюватись в ході бесіди
4. Короткі тези щодо кожного питання, які мають бути озвучені модератором бесіди або до яких мають самостійно прийти учасники в ході

діалогу з модератором. Тези мають відображати коректні погляди щодо проблеми (проблемної поведінки), її причин, альтернативних (зокрема – профілактичного) способів поведіння.

5. Фактичну інформацію або приклади, що можуть бути надані модератором та підтвердити коректність та справедливість названих тез.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 4-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Самостійна робота 8. Вибір форм проведення дискусії в рамках профілактичного втручання

Мета: формування навичок застосування дискусії як інтерактивного методу профілактичного втручання

Завдання:

Оберіть для аналізу профілактичне втручання, обґрунтоване Вами при виконанні практичного завдання 4. Оберіть одну із цільових груп профілактичного втручання. Далі розкрийте:

1. Питання, що стосуються проблеми, на запобігання якої спрямоване профілактичне втручання профілактичного втручання, і можуть бути предметом дискусії в названій групі;

2. Сформулюйте цілі проведення дискусії, присвяченої цим питанням;

3. Оберіть форму проведення дискусії.

4. Назвіть одну або декілька представлених в джерелах методик проведення дискусії, що можуть бути використані в даній формі.

Обґрунтуйте свій вибір.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 3-х сторінок.

Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Самостійна робота 9. Обґрунтування застосування інтерактивних вправ та ігор в рамках профілактичного втручання.

Мета: формування навичок застосування інтерактивних вправ та ігор в рамках профілактичного втручання

Завдання:

Оберіть для аналізу профілактичне втручання, обґрунтоване Вами при виконанні практичного завдання 4. Оберіть одну із цільових груп профілактичного втручання. Далі розкрийте:

1. Особистісні диспозиції (настанови, переконання, цінності, навички, звички тощо), що можуть спричинити проблемну поведінку або необхідні для альтернативної (профілактичної) поведінки, і можуть бути предметом профілактичного втручання в названій групі;

2. Сформулюйте цілі профілактичного втручання щодо названих диспозицій, що можуть бути досягнуті за допомогою застосування інтерактивних вправ та ігор;

3. Оберіть та опишіть представлені в джерелах вправи та (або) ігри (до 5-ти), що можуть бути застосовані для досягнення названих цілей.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 4-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали

4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Самостійна робота 10. Планування профілактичної тренінгової сесії.

Мета: формування навичок планування профілактичного втручання в тренінговій формі

Завдання:

Оберіть для аналізу профілактичне втручання, обґрунтоване Вами при виконанні практичного завдання 4, 5, 7, 8, 9. Оберіть одну із цільових груп профілактичного втручання. Спираючись на обґрунтований Вами зміст інформаційної інтервенції та вибір інтерактивних методів профілактичної роботи складіть план однієї тренінгової сесії (1-2 взаємопов'язаних між собою занять, що мають відбуватися протягом одного дня профілактичного тренінгу):

1. Сформулюйте завдання сесії
2. Визначте часові межі сесії
3. Представте план у вигляді таблиці:

№	Активність	Тривалість, хв.	Форма роботи, метод	Матеріали, засоби
1.				
2.				
...				

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 3-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 1, 2, 7, 9

Самостійна робота 11. Складання плану підготовки профілактичного заходу.

Мета: формування навичок планування профілактичного втручання профілактичного втручання

Завдання:

Оберіть для аналізу профілактичне втручання, обґрунтоване Вами при виконанні практичного завдання 4. Оберіть одну із цільових груп профілактичного втручання. Розробіть план профілактичного заходу, що може проводитись окремо або в рамках профілактичної програми:

1. Оберіть вид та форму заходу
2. Визначте його завдання
3. Вкажіть час і місце проведення заходу, кількість його учасників та виконавців
4. Представте план підготовки у вигляді таблиці:

№	Процедура	Термін виконання	Виконавець	Необхідні ресурси
1.				
2.				
...				

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 3-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 3, 6, 8, 10.

Самостійна робота 12. Складання інструментарію оцінювання результатів профілактичного заходу.

Мета: формування навичок оцінювання результатів профілактичного втручання

Завдання:

Оберіть для виконання завдання профілактичний захід, план якого Ви представили при виконанні завдання 11. Розробіть інструментарій оцінювання результатів цього заходу (один із перелічених): анкету опитування учасників, анкету опитування організаторів та виконавців, гайд інтерв'ю з учасниками, гайд фокус-групи учасників.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 3-х сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, номер і назва самостійної роботи, виконане завдання, список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної профілактики – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 3, 4, 5, 6, 8, 10.

ІНДЗ «Розробка профілактичної програми»

Мета: розвиток компетентностей, необхідних для планування та впровадження профілактичних послуг та втручань

Завдання: проаналізувати наданий викладачем конкретний випадок соціальної проблеми або проблемної поведінки, поширеної серед членів певної соціальної групи або в певній громаді, та, спираючись на представлені в рекомендованих джерелах або на інтернет-ресурсах профілактичні програми розробити проєкт профілактичної послуги або втручання, спрямованого на запобігання поширенню або загостренню цієї проблеми (проблемної поведінки):

1. Чітко визначте негативні соціальні явища, ключові проблеми, СЖО або види проблемної поведінки, які мають стати об'єктом профілактики в даному випадку. Оберіть для подальшого аналізу одну або декілька взаємопов'язаних проблем (видів поведінки, СЖО). Обґрунтуйте свій вибір.

2. Спираючись на опис випадку, виокреміть чинники соціальної проблеми (проблемної поведінки) або чинники, що спричиняють СЖО окремих груп жителів громади.
3. Визначте цільові групи профілактичного втручання або групи отримувачів профілактичної послуги
4. Сформулюйте мету (цілі) та завдання профілактичного втручання або надання профілактичної послуги
5. Обґрунтуйте застосування певних моделей профілактики
6. Оберіть представлену в науково-методичних джерелах або інтернет-ресурсах профілактичну програму (програми), на базі яких можна спланувати профілактичне втручання або профілактичну послугу стосовно даного випадку. Обґрунтуйте свій вибір
7. Вкажіть, як має бути адаптована обрана програма (обрані програми) для надання профілактичних послуг або проведення профілактичних втручань в даному випадку. За потреби, вкажіть, якими інформаційними чи поведінковими втручаннями або заходами структурної профілактики необхідно доповнити програму.
8. Складіть план профілактичних заходів
9. Визначте необхідні для проведення профілактичних втручань або надання профілактичних послуг відповідно до розробленого Вами плану ресурси
10. Визначте критерії результативності профілактичної роботи в даному випадку та засоби її оцінювання

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.docx. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Обсяг – до 6-ти сторінок. Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, ІНДЗ, виконане завдання (структуроване відповідно до наведеного вище плану), список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка у балах
1.	Відповідність завданню	5
2.	Повнота виконання	5
4.	Внутрішня узгодженість відповіді	5
4.	Коректність розуміння теоретичних положень соціальної профілактики	5
5.	Застосування сучасних інноваційних підходів, моделей, програм, методів профілактики	5

6.	Відповідність сучасним цінностям та етичним принципам соціальної роботи	5
ВСЬОГО		30

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування в електронному курсі. Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- Із вибором декількох правильних варіантів;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

Виконання тестових завдань – максимум 25 балів (виставляється автоматично програмою ADTester у електронному курсі).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль не передбачено

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

Семестровий контроль не передбачено

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Практикум з соціальної профілактики»

Денна форма навчання. Разом: 120 год., лекції – 16 год., практичні заняття – 40 год., самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Кількість модулів	1				2			3			4	
Назва модуля	Розробка програми профілактичного втручання				Інформаційні методи профілактичного втручання			Інтерактивні методи профілактичного втручання			Структурні методи та організаційні форми профілактичної роботи	
Кількість балів за модуль	102 бали				97 балів			108 балів			111 балів	
Лекції	1				2			3			4	
Теми лекцій	Розробка змісту та вибір методів профілактичного втручання (2 бали)				Застосування інформаційних методів при проведенні профілактичного втручання (2 бали)			Застосування інтерактивних методів в процесі профілактичного втручання (2 бали)			Організація та впровадження профілактичних заходів (2 бали)	
Теми практичних занять	1. Визначення виду та рівня соціальної профілактики (11 балів)				6. Визначення змісту інформаційної інтервенції (11 балів)			11. Підготовка та проведення дискусій на профілактичні теми (11 балів)			17. Розробка системи заходів структурної профілактики на локальному рівні (11 балів)	
	2. Вибір стратегії та моделі профілактичного втручання (11 балів)				7. Проведення інформаційних профілактичних заходів (11 балів)			12. Вибір та проведення профілактичних вправ та ігор (11 балів)			18. Планування профілактичного заходу (11 балів)	
	3. Визначення змісту профілактичного втручання (11 балів)				8. Підготовка профілактичних інформаційних матеріалів (11 балів)			13. Розвиток навичок проведення профілактичних вправ (11 балів)			19. Проведення профілактичного заходу (11 балів)	
	4. Вибір методів профілактичного втручання (11 балів)				9. Профілактичне (мотиваційне) консультування (11 балів)			14. Розвиток навичок проведення профілактичних ігор (11 балів)			20. Оцінювання результатів профілактичних заходів (11 балів)	
	5. Вибір та адаптація існуючої профілактичної програми до умов проведення профілактичної роботи (11 балів)				10. Розвиток навичок мотиваційного консультування (11 балів)			15. Підготовка та проведення профілактичних тренінгових сесій (11 балів)				
							16. Фасилітація спільної профілактичної діяльності отримувачів соціальних послуг (11 балів)					
Самостійна робота	CP 1 (5 балів)	CP 2 (5 балів)	CP 3 (5 балів)	CP 4 (5 балів)	CP 5 (5 балів)	CP 6 (5 балів)	CP 7 (5 балів)	CP 8 (5 балів)	CP 9 (5 балів)	CP 10 (5 балів)	CP 11 (5 балів)	CP 12 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	
ІНДЗ											Розробка профілактичної програми (30 балів)	
Розрахунок	418:100=4,18. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:4,18 = загальна кількість балів.											

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Енциклопедія освіти / Національна академія педагогічних наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва]: 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
2. Профілактика деструктивної поведінки підлітків : навч.-метод. посіб. / Т. Журавель, І. Іванюк, М. Лехолетова, В. Лютий, Т. Лях, Н. Пашко, В. Соловійова, О. Сорокіна, Т. Спіріна, В. Суліцький, Ю. Удовенко, О. Чепенко, О. Чуйко, О. Швед, В. Янковець ; за ред. Т. Журавель, Ю. Удовенко. Київ : Вид-во ФО-П Буря О. Д. 2022. 144 с. URL: <https://cutt.ly/oX0Gt35>
3. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 256 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689511.pdf>
4. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниця. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 352 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689573.pdf>
5. Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики : колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / За ред. В. Петровича, С. Чернети. Луцьк: ФОП Гадян Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021, 323 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19749/3/soc_robota_monograf.pdf

Додаткові:

1. «Програма 15»: Методичний посібник (з питань профілактики ВІЛ-інфекції та підтримки психосоціального здоров'я в Україні) / А.В.Калініна, В.С.Петрович, В.П.Лютий та ін. ; За заг. ред. В.Г.Головатого, У.Б.Долиняк. – К.: ФОП Савійського І.С., 2017. – 808 с.
2. Сходинки до здоров'я: просвітницько-профілактична програма тренінгових занять: навч.-метод.посіб. / За ред. Т. В. Журавель, Т. Л. Лях. К.: Видавничий дім «Калита», 2017. 232 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41661>
3. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна робота» у двох частинах. – Ч. 1. Теоретична частина. – 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 188 с.
4. Лютий В. П., Петрович В. С. «Кроки по життю»: адаптація профілактичної «Програми 15» до впровадження в умовах загальноосвітньої школи. Педагогічний часопис Волині. 2019. № 2(13). С. 126–137

5. Лютий В.П., Петрович В.С. Профілактична «Програма 15»: досвід упровадження та оцінювання . Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 81'2021. С.148-154 . URL : <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/81/34.pdf>
6. Лях, Т., Спіріна, Т., Клішевич, Н. (2022). Соціальна профілактика сімейного неблагополуччя в територіальній громаді. Social Work and Education. 2022. Т. 9, № 2. С. 245–255. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41605/>
7. Програма профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу та ПСШ для підлітків груп ризику. Посібник із впровадження / За ред. А. Бойко, Н. Дмитришиної. – К.: «Поліграф плюс», 2015 – 124 с.
8. Семигіна, Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
9. Сім кроків : Когнітивно-поведінкове втручання для зниження інфікування ВІЛ, ПСШ та вірусними гепатитами серед споживачів ін'єкційних наркотиків з використанням індивідуального консультування та кейс-менеджменту. Посібник із впровадження / Ред. А. Бойко, Н. Дмитришина, Л. Дума. – К.: Проект USAID RESPOND, 2016. – 214 с.
10. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія [упор. Т. Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с

9. Додаткові ресурси (за наявності)

The International Association Of Schools Of Social Work: <https://www.iassw-aiets.org/>

Електронний курс на сайті: <http://elearning.kubg.edu.ua/>